

NORGES HØYESTERETT

Den 28. juni 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Skoghøy, Bull og Østensen Berglund i

HR-2021-1378-U, (sak nr. 21-068045STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Didrik Beck Rodarte)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder lagmannsrettens fellende dom i sak om blant annet grov mishandling i nære relasjoner.
- (2) A ble ved tiltalebeslutning 6. april 2020 satt under tiltale for overtredelse av straffeloven 1902 § 219 første ledd bokstav a og b, og annet ledd, samt straffeloven 2005 § 282 første ledd bokstav a og b, og § 283 annet ledd bokstav a (grov mishandling i nære relasjoner). Han ble også tiltalt for overtredelse av straffeloven § 168 bokstav b for å ha krenket flere nedlagte besøksforbud.
- (3) Ved tilleggsbeslutning 15. september 2020 ble tiltalen utvidet til å gjelde overtredelse av straffeloven § 263 om trusler, § 266 om hensynsløs adferd og § 271 om kroppskrenkelse.
- (4) Vesterålen tingrett avsa 20. oktober 2020 dom med slik slutning:

«A, født 00.00.1975, frifinnes for overtredelse av straffeloven 1902 § 219 første ledd bokstav a og b og andre ledd og straffeloven 2005 § 282 første ledd bokstav a og b og § 283 andre ledd bokstav a, straffeloven § 168 bokstav b, straffeloven § 266 og straffeloven § 263.

A, født 00.00.1975, dømmes for overtredelse av straffeloven § 271, to tilfeller, til en bot kr 10.000 subsidiært fengsel i 15 dager.

A, født 00.00.1975, frifinnes for fremsatt krav om oppreisning.»

- (5) Påtalemyndigheten anket over lagmannsrettens bevisbedømmelse under skyldspørsmålet, samt over lagmannsrettens saksbehandling og straffutmåling. Hålogaland lagmannsrett besluttet 18. november 2020 å henwise anken over bevisbedømmelsen til ankeforhandling.
- (6) Hålogaland lagmannsrett avsa 16. mars 2021 dom med slik slutning:
- «1. A, f. 00.00.1975, dømmes for overtredelse av
- straffeloven (1902) § 219 første ledd bokstav a) og b) og annet ledd og straffeloven (2005) § 282 første ledd bokstav a) og b) jf. § 283 annet ledd bokstav a)
 - straffeloven § 266
 - straffeloven § 168
 - straffeloven § 271
 - straffeloven § 263
- sammen med forholdet som er rettskraftig avgjort i dommen fra Vesterålen tingrett av 20.10.2020
- til fengsel i 4 – fire – år og 3 – tre – måneder.
- Varetektsfradraget utgjør 3 – tre – dager, jf. straffeloven (2005) § 83.
2. A, f. 00.00.75 dømmes til å betale oppreisningserstatning til B, f. 00.00.70, med 125 000 – etthundreogtjuefemtusen – kroner.
3. A, f. 00.00.75 dømmes til å betale oppreisningserstatning til C, f. 00.00.07, med 125 000 – etthundreogtjuefemtusen – kroner.
4. A, f. 00.00.75, dømmes til å betale oppreisningserstatning til D, f. 00.00.10, med 125 000 – etthundreogtjuefemtusen – kroner.
5. Oppfyllelsesfristen i punktene 2 – 4 er 2 – to – uker fra forkynnelse av denne dom.
6. Saksomkostninger idømmes ikke.»
- (7) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling, lovanvendelse og straffutmåling. I tillegg er det begjært ny behandling av de sivile kravene. Det er særlig anført at lagmannsrettens domsgrunner er mangelfulle og hindrer overprøving av dommen. Tiltalte har derfor påstått dommen opphevet.
- (8) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle, og har i korte trekk anført at domsgrunnene er tilstrekkelige til at det kan foretas en reell overprøving av dommen. Det foreligger heller ikke andre feil ved dommen. Anken påstås på denne bakgrunn nektet fremmet.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken omfatter tiltaleposter som tiltale ble frifunnet for i tingretten, men domfelt for i lagmannsretten. Hans anke kan dermed bare nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at anken ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum, jf. andre ledd fjerde punktum. Nektelsesbeslutningen må i tilfelle begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (10) Det følger av straffeprosessloven § 40 første ledd at domsgrunnene for skyldspørsmålets vedkommende «bestemt og uttømmende» skal angi det saksforhold retten har funnet bevist. Etter straffeprosessloven § 40 fjerde ledd skal retten også «angi hovedpunktene i rettens

bevisvurdering». Hva det siste kravet innebærer, er oppsummert slik i blant annet HR-2021-871-U avsnitt 17:

«Straffeprosessloven § 40 fjerde ledd bestemmer at domsgrunnene skal «angi hovedpunktene i rettens bevisvurdering». Dette er videre utlagt i rettspraksis som et krav om at det blir redegjort for de sentrale punktene i bevisvurderingen, og at det kort angis hva som har vært avgjørende, jf. blant annet HR-2018-1601-U avsnitt 14. Når tiltalte er frifunnet i tingretten og domfelt i lagmannsretten, som i dette tilfellet, må det dessuten gjøres nærmere rede for bevisvurderingen på de punktene hvor lagmannsretten har konkludert annerledes enn tingretten. Samtidig er det slik at ikke enhver mangel ved begrunnelsen leder til opphevelse, først når sentrale punkter i bevisvurderingen blir stående uforklart må det bli resultatet, se HR-2018-2109-U avsnitt 12 og 13 og HR-2021-528-U med videre henvisninger.»

- (11) Tingrettens frifinnelse var begrunnet i at tiltalen i stor grad var basert på de fornærmedes, især ektefellens forklaring, som tingretten ikke fant overbevisende. Lagmannsretten kom til et annet resultat, og begrunnet dette med at deres forklaringer fremstod som konsistente både i politiavhør og overfor venner og andre vitner som har vært i kontakt med dem. Lagmannsretten redegjør grundig for hva andre vitner har observert og hørt, og som bygger opp under de fornærmedes forklaringer om vold i nære relasjoner. Videre peker lagmannsretten på bildebevis som peker i samme retning. Lagmannsrettens fremstilling tilfredsstillende etter ankeutvalgets mening de krav som må stilles til redegjørelsen for bevisvurderingen under skyldspørsmålet i de tilfellene der lagmannsretten domfeller etter frifinnelse i tingretten.
- (12) Lagmannsrettens redegjørelse for det saksforholdet som den har funnet bevist, viser videre at forholdet rammes av bestemmelsene om vold i nære relasjoner. Dette fremgår av lagmannsrettens gjennomgang av innholdet i forklaringene fra de fornærmede som retten legger til grunn.
- (13) Lagmannsretten har rett nok nøydd seg med å konstatere at tiltalte har opptrådt forsettlig, uten å forklare nærmere hvordan den har kommet til det resultatet. Gitt de handlingene som lagmannsretten fant det bevist at han har begått, sier det seg imidlertid selv han må ha utført dem forsettlig.
- (14) Når det gjelder tiltalens post II om brudd på besøksforbudet, anføres det i anken til Høyesterett at lagmannsretten ikke har vist at tiltaltes opptreden utgjør aktive handlinger rettet mot den fornærmede, jf. HR-2018-2395-A avsnitt 22. Der fremholdes det at besøksforbudsbestemmelsen i straffeprosessloven § 222 a ikke gir hjemmel for å oppstille en generell plikt til å vike unna når partene møtes tilfeldig. Ankeutvalget peker på at lagmannsretten har beskrevet en rekke episoder der tiltalte har fulgt etter de fornærmede, dukket opp etter barnas gitartimer, på fotballtrening, i svømmehallen og på skolen. Det følger klart av denne beskrivelsen at dette går ut over tilfeldige møter.
- (15) Med hensyn til tilleggstilltalebeslutningen post I om hensynsløs adferd etterlyser anken en konkret helhetsvurdering av om forholdet faller inn under bestemmelsen, jf. Rt-2014-669 avsnitt 18, der blant annet spørsmålet om handlingen hadde et aktverdig formål, fremheves. Ankeutvalget bemerker at lagmannsrettens bevisresultat går ut på at tiltalte var blitt sint over ikke å finne noe han lette etter hjemme hos ektefellen og barna, og at han hadde kastet ulike gjenstander rundt seg. At denne adferden manglet et aktverdig formål og ut fra

sammenhengen utgjorde hensynsløs adferd er ikke tvilsomt. Noen nærmere helhetsvurdering i domsgrunnene er da ikke påkrevd.

- (16) Videre er det anket over at tiltalte er domfelt for overtredelse av straffeloven § 271 om kroppskrenkelse, tilleggstiltalebeslutningen post II, til tross for at denne bestemmelsen i utgangspunktet ikke skal anvendes i konkurrens med § 282 om vold i nære relasjoner. Ankeutvalget peker på at domfellelsen for vold i nære relasjon gjaldt for tiden frem til januar 2019, da det kom til samlivsbrudd mellom partene. Domfellelsen for kroppskrenkelse gjelder to hendelser i november 2019 og mars 2020. I tråd med tiltalen må lagmannsretten har lagt til grunn at kroppskrenkelsene da ikke inngikk i et sammenhengende straffbart forhold med volden i nære relasjoner som tok slutt i januar 2019. Dermed er det ikke tale om konkurrens.
- (17) Tilleggstiltalebeslutningen post III gjelder overtredelse av straffeloven § 263 om trusler. Tiltalte anfører her at lagmannsretten ikke har holdt uttalelsene han er domfelt for, opp mot terskelen i § 263 og vurdert om disse ut fra sammenhengen var egnet til å fremkalle frykt. Ankeutvalget bemerker at det dreier seg om drapstrusler fremsatt i forbindelse med kroppskrenkelsene omtalt i tilleggstiltalebeslutningen post II. Det må være åpenbart at terskelkravet da er oppfylt.
- (18) Endelig har tiltalte anket over straffutmålingen. I lagmannsretten ble han dømt til fengsel i fire år og ~~ni~~ *tre** måneder. Ankeutvalget er enig med lagmannsretten når den tar utgangspunkt i et saksforhold beskrevet i Ot.prp. nr. 22 (2008–2009) side 434, som gjaldt mishandling av ektefelle og to mindreårige barn over en periode på fire år. I proposisjonen er det uttalt at en passende straff ville være fengsel i rundt fire år. Et tilsvarende straffenivå fremgår av Prop. 97 L (2009–2010) side 31–32. I saken her er det tale om et lengre tidsrom enn i de tilfellene som er omtalt i de to proposisjonene. Ankeutvalget kan ikke se at straffen på fengsel i fire år og ~~ni~~ *tre** måneder, som også omfatter andre forhold enn vold i nære relasjoner, er blitt for streng.
- (19) Høyesteretts ankeutvalg finner det på denne bakgrunn enstemmig klart at anken ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ankeutvalget finner videre enstemmig at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller at det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, jf. § 323 første ledd andre punktum. Anken fra A tillates derfor ikke fremmet.

S L U T N I N G

Anken over straffedommen tillates ikke fremmet.

Henrik Bull
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

***Rettet 1. juli 2021 i medhold av straffeprosessloven § 44.*

Henrik Bull
(sign.)